

Keuruun museosäätiön lausunto
Keuruun kaupungin vapaa-
aikatoimille / -lautakunnalle
8.4.2020

Keuruun museosäätiö sr
Kangasmannilantie 4
42700 Keuruu

Museonjohtaja Soile Ollikainen
soile.ollikainen@keuruu.fi
puh. 040-965 5567

Lausunto Keuruun kaupungin vapaa-aikatoimelle/vapaa-aikalautakunnalle liittyen Keuruun kaupungin kiinteistöohjelmaan

Keuruun museosäätiö sr antaa pyynnöstä lausunnon Keuruun kaupungin vapaa-aikatoimelle/vapaa-aikalautakunnalle koskien Keuruun kaupungin teknisen toimen laatimaa kiinteistöohjelmaa, josta tekninen lautakunta on pyytänyt lausuntoa mm. vapaa-ajanlautakunnalta. Säätiön lausunto koskee säätiön omaan toimintaan liittyvää kiinteistöä, Santun taloa, jossa Keuruun museo on toteuttanut residenssitoimintaa vuodesta 1999 lähtien sekä sen perustajajäsenen Pihlajaveden kotiseutuyhdistyksen hallussa olevan Pihlajaveden kotiseutumuseon rakennuksia. Lisäksi Keuruun museosäätiö haluaa nostaa lausunnossaan esiin Vanhan Keuruun kulttuurihistoriallisesti arvokkaan miljöö ja sen säilymisen merkityksen.

Santun talo ja Vanhan Keuruun alue

Keuruun kaupungin kiinteistöohjelman mukaan Uutela I. Santun talo on merkitty myytäväksi vuonna 2021. Kiinteistö on valmistunut vuonna 1917, ja se tunnetaan nykyään paremmin Santun talona aiemman omistajansa, taiteilija Lauri Santun mukaan. Keuruun kunnan omistukseen kiinteistö siirtyi vuonna 1981 oston kautta. Vuodesta 1985 lähtien se on toiminut taiteilijaresidenssinä, jota on vuokrattu kesäisin kuvataiteilijoille työskentelytilaksi. Residenssijaksot ovat vaihdelleet viikosta kuukauteen ja taiteilijoita on ollut vuosittain 3-5. Vuokrana he ovat lahjoittaneet taideteoksen Keuruun kaupungin taidekokoelmiin, mikä on kerryttänyt kokoelmia vuosien varrella vähintäänkin 140 teoksella. Nykyään nämä lahjoitukset ovat käytännössä ainoa tapa kartuttaa kokoelmia, sillä kaupungilla ei ole ollut määrärahoja taiteen hankkimiseen enää 2000-luvulla.

Pitkän historian aikana Santun talossa ovat residenssijaksoja viettäneet useat kiinnostavat taiteilijat. Viime vuosina kohde on ollut etenkin nuorten, nousevien taiteilijoiden suosiossa. Residenssitoiminta on maailmalla nouseva trendi, joka tarjoaa työskentelytilan eri alueilta ja kulttuureista tuleville taiteilijoille. Santussakin on työskennellyt useita kansainvälisiä taiteilijoita. Parhaimmillaan residenssitoiminta rikastuttaa paikallista kulttuurielämää, mistä on esimerkkejä Keuruullakin. Residenssikorvauksen on voinut maksaa teoslahjoituksen sijaan toteuttamalla työpajan tai projektin ja Santun taiteilijat ovat tehneet yhteistyötä mm. paikallisten taideseurojen, museon ja kulttuuritoimeen kanssa. Residenssitoiminnan ohella Santtua on käytetty myös majoitustilana esim. musiikkileirien aikana tai taidenäyttelyjen pystytyksen yhteydessä.

Saadun palautteen perusteella Santun talon sijainti upeissa maisemissa – omassa rauhassa järven rannalla, historiallisen Keuruun vanhan kirkon kupeessa, on vaikuttanut merkittävästi paikan houkuttelevuuteen ja kiinnostavuuteen taiteilijoiden keskuudessa. Talon sijaitsee keskeisellä paikalla myös liikenteellisesti ja palvelujen puolesta. Santun talon korvaaminen mielenkiintoa herättävänä residenssitoiminnan miljöönä onkin hyvin haastavaa. Tulevaisuutta ajatellen Santun talon kiinteistö kaipaa kunnostusta, jotta mielenkiinto sitä kohtaan saadaan säilymään.

Santun talon ympäristö elää parhaillaan voimakkaan kehityksen aikaa Mäkisenrannan Kulttuurisatama-hankkeen myötä. Santun ja Punnosen talot ympäristöineen muodostavat sillan Mäkisenrannan ja radan toiselle puolelle jäävän Vanhan Keuruun alueen välille, ja ne olisi tärkeää huomioida alueen kehittämisessä. Olisiko EU:n uuden ohjelmakauden myötä aluetta mahdollisuus kehittää esimerkiksi leader-hankerahoituksella? Aluekokonaisuus tarjoaa myös matkailun näkökulmasta monia kehittämismahdollisuuksia. On tärkeää, että alueen kulttuuri- kuin matkailukäyttö ovat jatkossakin mahdollisia niin kaupungin omien kuin ulkopuolisten toimijoidenkin osalta. Keuruun museon mielestä edellä esitetyt seikat puoltavat Santun talon säilyttämistä Keuruun kaupungin omistuksessa.

Edellä esitetyn lisäksi Keuruun museosäätiö haluaa kiinnittää huomiota Vanhan Keuruun kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen miljööseen. Santun talo ja koko vanhan kirkon ympäristö kuuluvat osana säilyneeseen Keuruun vanhaan keskusta-alueeseen, joka on yksi valtakunnallisesti merkittävistä rakennetuista kulttuuriympäristöistä (www.rky.fi). Rky-listausta ylläpitää Museovirasto. Vanhan keskustan alueella sijaitsee kirkon ympäristön lisäksi myös monia erilaisilla laeilla suojeltuja rakennuksia ja ympäristöjä. Vanhan Keuruun kulttuurihistoriallisesti arvokas miljöön säilyminen tulee turvata jatkossakin yleisessä kulttuurikäytössä.

Pihlajaveden kotiseutumuseo

Pihlajaveden kotiseutumuseon rakennusten myynti kaupungin omistamien kiinteistöjen osalta on merkitty kiinteistöohjelmaan vuodelle 2022. Osa museon rakennuksista on kotiseutumuseon omaisuutta, osa Keuruun kaupungin. Päärakennus, ulkorakennus, sauna ja maakellari ovat kaupungin omistamia. Kaksi aittaa (Herman Männistön -kokoelman sisältävä aitta ja Sällin koululta kokoelmineen siirretty aitta), vaja, tuulimylly ja makasiini ovat yhdistyksen omistamia. Rakennukset sijaitsevat kaupungin omistamalla tontilla.

Keuruun museosäätiö kokee tärkeäksi, että Pihlajaveden kotiseutuyhdistyksen ja –museon toiminta ja sen toimintaedellytykset turvataan pitkäjänteisesti. Rakennusten muodostama kokonaisuus ja kotiseutumuseon miljöönä on kulttuurihistoriallisesti arvokas ympäristö ja on tärkeää, että sen säilyminen museokäytössä turvataan.

Kotiseutumuseo ja sen kesäisin auki oleva näyttely ovat tärkeä vierailukohde Pihlajavedellä niin paikallisille, matkailijoille kuin kesäasukkaille. Kesällä 2019 museossa vieraili 270 henkilöä ja joukossa oli myös kansainvälisiä vierailijoita. Samalla museo on tärkeä oppimisympäristö koululuille ja koululaiset vierailevat säännöllisesti kotiseutumuseossa. Keskeinen museon toimintaan liittyvä ryhmä ovat myös talkootyöläiset. Talkootyöllä ja -työläisillä, heidän sitoutumisellaan sekä arvokkaalla työpanoksellaan, on keskeinen merkitys museon ylläpidossa ja toiminnassa.

Keuruun museosäätiön näkökulmasta hyvin keskeistä on myös turvata kotiseutumuseon arvokkaan sekä Keuruun ja Pihlajaveden näkökulmasta merkityksellään esinekeräilyksen säilyminen museokokoelmana ja taata sille asialliset säilytysmahdollisuudet. Kotiseutumuseon kokoelmia on kartutettu monien vuosikymmenien aikana ja luetteloiduissa kokoelmissa on esimerkiksi runsaasti aineistoa vuonna 1969 lakkautuneen, Keuruuseen liitetyn Pihlajaveden kunnan ajalta.

Pihlajaveden kotiseutuyhdistys on Keuruun museosäätiön sr:n perustajajäseniä, mutta museosäätiöllä ei ole mahdollisuutta tukea yhdistystä taloudellisesti. Keuruun museon ja kotiseutumuseo ovat tehneet aktiivisesti yhteistyötä kuitenkin esimerkiksi näyttelytoiminnan osalta. Lisäksi museo on myös tarjonnut yhdistykselle myös asiantuntija-apua. Kuten kulttuurisihteeri Virva Aspin kirjoittamassa 24.3.2020 järjestetyn kuulemistilaisuuden keskustelumuistiossa todetaan, kuulemistilaisuudessa koettiin tärkeäksi yhteistyön kehittäminen Keuruun museon, Keuruun kotiseutuyhdistysten ja kaupungin kulttuuritoimen välillä ja Keuruun museosäätiö haluaa omalta osaltaan resurssiensa mahdollistamassa puitteissa olla kehittämässä ja edesauttamassa yhteistyötä.

Keuruulla 8.4.2020

Soile Ollikainen
Keuruun museon johtaja